

DE OPENING

Goirle & Riel

Impactverslag 2025

Door:

Judith Rotmans
(SCAG/Jan van Besouw)
&

Annika Eiff
(Cultuuraanjager Goirle - Riel)

V o o r w o o r d

Op zondagmiddag 31 augustus 2025 was het zover; de tweede editie van De Opening vond plaats: het podium voor sportieve, culturele en maatschappelijke initiatieven aan het begin van het seizoen! Na een succesvolle eerste editie in 2024 bleek uit de evaluatie dat er behoefte was aan het behoud van dit evenement. Met een aantal kleine aanpassingen in de organisatie, bijgestelde doelen en een hoop energie is de organisatie in november 2024 gestart met de eerste stappen van het organiseren van de tweede editie.

Fondsen werden aangeschreven, er werd met partners gesproken, een planning gemaakt en in januari 2025 werden Goirlese en Rielse verenigingen, clubs, initiatieven en groepen massaal uitgenodigd om deel te nemen. Er kwam direct veel respons van zowel terugkerende, als nieuwe deelnemers. Met name locaties waren er veel, zelfs iets teveel, waardoor we keuzes hebben moeten maken. Het puzzelen en vormgeven van het programma is, naast het schrijven van de fondsaanvragen, de grootste klus van dit project. Daar zijn we dan ook tot kort voor de zomervakantie mee bezig geweest. Uiteindelijk hebben we net voor de vakantie een tijdschema kunnen presenteren met ruim 40 activiteiten verdeeld over 14 locaties. Het werd een dag met 400 deelnemers in de vorm van vrijwilligers, zorgprofessionals, dansers, schakers, windsurfers en allerlei andere sporters, cultuurbeoefenaars en initiatiefnemers die zich lieten zien. Meer dan 1.000 bezoekers waren op de been gedurende de middag.

Het was echt een dag vol ontmoetingen en de start van een jaar vol verbinding!

Geef je voorkeur aan een meer schematisch weergegeven samenvatting van dit verslag, klik dan hier!

Doelen

Het grootste doel was om op een unieke manier activiteiten en aanbieders uit de Gemeente te presenteren aan alle inwoners van Goirle en Riel om cultuur- en sportparticipatie en -beleving te stimuleren. Daarnaast wilden we maatschappelijke initiatieven een podium bieden om zo meer naamsbekendheid te verkrijgen en hun ondersteuning verder te verspreiden binnen de Goirlese en Rielse gemeenschap.

Subdoelen:

- Verbinding tussen dorps- en buurtgenoten is vergroot. Buurtinitiatieven, cultuuraanbieders en sportverenigingen weten elkaar te vinden en versterken elkaar.
- Bekendheid van het aanbod van kunst, cultuur, sport en buurtinitiatieven is vergroot.

In de tweede editie van De Opening wilden we jeugd meer betrekken, zowel in de organisatie als in activiteiten die op hen gericht zijn. Daarnaast wilden we De Opening 2025 inclusiever en toegankelijker maken. En bewerkstelligen dat meer sportverenigingen zouden deelnemen.

De tweede editie van De Opening moest ervoor zorgen dat het een evenement was dat gedragen werd door beide dorpen. Van de gemeente tot burgers, zodat het onmisbaar wordt. We willen jaarlijks stappen zetten om te werken naar een situatie waarin De Opening steeds minder financieel afhankelijk wordt van fondsen.

Theorie

Vorig jaar hoorden we tijdens, direct na, maar ook nog maanden na De Opening allerlei verhalen over nieuwe verbindingen die waren gelegd tussen mensen en wat dat allemaal opleverde. Hieruit komt de slogan van De Opening (Een dag vol ontmoetingen, een jaar vol verbinding!) dan ook voort; De Opening is meer dan één dag, de impact die het evenement heeft is het hele jaar voelbaar op allerlei gebieden. Om die reden schreven we na de eerste editie al een impactverslag over De Opening, en doen we dat dit jaar weer. We schrijven dit aan de hand van het model van de 9 dimensies van Impact (CreaTures, 2022). Elke dimensie biedt een andere manier om naar een project/evenement te kijken en de manier waarop impact gemaakt is. Dit jaar beschrijven we de impact van De Opening aan de hand van de dimensies 'zorgen', 'organiseren', 'bekrachtigen' en 'belichamen'. Aan deze theorie voegen we ook de Theory of Change (ToC) toe. In plaats van alleen te meten wat er is gebeurd, kijkt de ToC naar waarom iets effect heeft gehad. In de context van De Opening gebruiken we de Theory of Change als evaluatiemethode.

Volgens Vogel (2012) is de ToC niet alleen een model om resultaten te meten, maar vooral een proces van gezamenlijk leren en begrijpen hoe verandering plaatsvindt. Taplin & Clark (2012) geven aan dat ToC erover gaat dat je de aannames die je doet bij het starten van het project, in ons geval bijvoorbeeld wat we beschreven hebben in de fondsaanvragen, gaat toetsen. Daarnaast wordt benadrukt dat het gaat om de 'lange verandercurve'. Verandering gaat vaak in stappen, er zijn korte en lange termijnresultaten. De Opening heeft directe effecten die in dit verslag aan bod komen (nieuwe vrijwilligers, contacten) én langere-termijneffecten (duurzame samenwerking tussen deelnemers, meer sociale cohesie). Ook is ToC volgens Taplin & Clark (2012) een manier om een gemeenschappelijke taal te creëren tussen partners en deelnemers. Dat is van groot belang wanneer je verschillende domeinen aan elkaar wilt koppelen, zoals we beogen met De Opening. Een lange termijnwens is dat we samen met alle partners gaan optrekken in het jaarlijks laten terugkeren van dit evenement, met aandacht voor de maatschappelijke toegevoegde waarde ervan en vanuit gemeenschappelijke doelen.

Foto door Frank van Gils

Fotografie Jules van Iperen

Dimensie : zorgen

Het creëren van een vangnet voor mensen, dat past bij hun interesses en denkbeelden. Mensen leren mogelijkheden kennen om elkaar op te zoeken, wat gevoelens van eenzaamheid tegen kan gaan. Mensen voelen zich onderdeel van een club, vereniging of van de plek waar ze wonen.

Zorgen voor elkaar is van groot belang in een dorpsgemeenschap. Maatschappelijke uitdagingen groeien en onderwerpen zoals eenzaamheid en mentale gesteldheid zijn onderwerpen waarmee gemeenten en haar partners steeds meer aan de slag moeten. Culturele centra hebben ook een rol in de aanpak van deze onderwerpen, wat een deel van de motivatie is om De Opening te organiseren. Een dag zoals deze zorgt ervoor dat mensen in beeld krijgen wat er allemaal beschikbaar is aan ondersteuning en welke mogelijkheden er zijn om sociale contacten op te doen, omdat instellingen en initiatieven die opereren rondom deze onderwerpen zich hier presenteren. Door dit op een laagdrempelige manier te doen, tussen allerlei andere activiteiten, kon men toevalligerwijs een organisatie leren kennen op een veilige manier, zonder druk.

Door een grootschalig evenement te organiseren boden we initiatieven en organisaties een platform om nieuwe mensen te bereiken. Zo was er een dagbesteding die een workshop organiseerde, waar zowel haar eigen cliënten als bezoekers aan mee konden doen. Hun doel van de dag was om meer te mengen met de inwoners van Riel, het dorp waarin zij gevestigd zijn. Een van de neveneffecten van hun deelname was dat een nieuwe vrijwilliger zich heeft aangemeld. Deze persoon heeft op deze dag gezien wat hij kan bijdragen in de zorg voor anderen. Dit effect zagen we ook na de eerste editie en gelukkig ook bij de tweede editie terug. Er zijn meerdere organisaties en verenigingen die nieuwe vrijwilligers hebben geworven naar aanleiding van hun deelname aan De Opening.

Een andere instelling, een woongroep voor jongeren met een beperking, zette haar deuren open voor bezoekers. Zo kwamen er ouders van een potentieel nieuwe bewoner op een vrijblijvende manier kennis maken met de instelling.

Burgerinitiatief Samen Sterk, in het leven geroepen om anderstaligen in de gemeente een warm welkom te heten, een ontmoetingsplek te bieden en te ondersteunen en wegwijs te maken, presenteerde zich ook tijdens De Opening. Dit deden zij vanuit De Marmot, een locatie waar zowel ouderen als anderstaligen hun ontmoetingsplek vinden. Op een gezellige manier, onder het genot van lekker eten en spelletjes leerden nieuwe mensen met verschillende achtergronden en van verschillende leeftijden elkaar kennen. Dit draagt bij aan een hechte gemeenschap waar vertrouwen in elkaar heerst.

Dimensie : organiseren

Door dit evenement op deze schaal te initiëren wordt voor clubs, verenigingen en maatschappelijke initiatieven een mogelijkheid geboden om mee te liften op een grootschalige activiteit. Zo bereiken ze nieuwe doelgroepen, wordt hen een gratis podium aangereikt en kunnen ze als groep een bijzondere dag beleven aan het begin van het seizoen.

Het evenement wordt bewust georganiseerd kort na de zomervakantie, op het moment waarop verenigingen, sportclubs en ontmoetgroepen weer op het punt staan te beginnen. Zo leren mensen op het juiste moment nieuwe activiteiten om aan deel te nemen kennen, ze kunnen meteen in het nieuwe seizoen instappen.

Een bijkomende factor is de groepsvorming binnen verenigingen en clubs zelf aan het begin van het seizoen. De eigenaresse van een van de dansscholen die op drie locaties optrad benoemde dit specifiek als positief effect van de dag:

"Het heeft een gezellige dag opgeleverd met 4 van onze dansgroepen. Voor hen ook een stukje bonding om samen van locatie naar locatie te fietsen en samen op te treden. We kwamen met onze leerlingen bij de surfplas aan, het zonnetje scheen en ze zeiden: 'het lijkt wel of we met z'n allen op vakantie zijn!' Zo gezellig vonden ze het samen."

Een deel van de totstandkoming van het evenement ligt bij de locaties en organisaties zelf. Zo worden zij uitgedaagd zelf publiek te werven en hun locatie zo toegankelijk mogelijk te maken voor de deelnemers en bezoekers. Voor sommige locaties zijn daar nieuwe manieren van organiseren voor nodig. Voor veel clubs, verenigingen en locaties neemt het organisatie-team van het evenement ook taken uit handen die voor henzelf teveel organisatiekracht zouden vragen. Zo kunnen kleinere verenigingen door middel van De Opening zichzelf aan een groter publiek presenteren dan hen zelf misschien was gelukt. Een van de locaties gaf in de evaluatie bijvoorbeeld aan dat ze andere belangstellenden in huis hadden, dan tijdens de open dagen die zij zelf organiseren en waar voornamelijk het netwerk van leden op af komt.

In deze tweede editie zagen we een groei in de organiserende rol van een aantal locaties. Zo hebben bijvoorbeeld vrijwilligers achter De Marmot en De Vonder Wondertuin zelfstandig activiteiten geregeld die toegevoegd konden worden aan het programma. Ook sportverenigingen en ateliers hebben zelf voor een verrijking van het programma gezorgd. Deze groeiende rol als host willen we verder stimuleren in komende edities, zo verdelen we de zwaarte van het organiseren van zo'n dag en wordt De Opening een evenement van de dorpen zelf.

Fotografie Jules van Iperen

Jostijn Ligtvoet Fotografie

Fotografie Jules van Iperen

Dimensie : bekrachtigen

Clubs, verenigingen en maatschappelijke initiatieven kunnen hun eigen bestaansrecht in de gemeente meer verankeren, door zichzelf te laten zien op evenementen zoals De Opening. Het is een plaats waar nieuw publiek, nieuwe deelnemers of nieuwe vrijwilligers geworven kunnen worden. Ook voor dat nieuwe publiek, deelnemers of vrijwilligers kan De Opening een verandering in gang zetten. Het kan een toevoeging zijn aan de invulling van het leven van mensen, op het gebied van sociale contacten, zingeving en gezondheid.

Een zichtbaar resultaat zorgt voor mensen voor het gevoel van impact op de wereld om hen heen. Mensen zijn vaak gericht op resultaten op korte termijn, terwijl grote impact soms juist op de lange termijn volgt. Dit is precies waar het in de Theory of Change over gaat. De Opening biedt resultaten op zowel korte, als lange termijn. Zo hebben zich direct op de dag geïnteresseerden gemeld die op kijkdagen van verenigingen terug gaan komen, maar er zijn ook verenigingen, bijvoorbeeld de Windsurfvereniging, waarbij op de dag zelf al nieuwe leden zijn ingeschreven. Ook geïnteresseerde nieuwe vrijwilligers hebben zich bij meerdere organisaties gemeld, zoals bij Dagbesteding de Parel en het Reuzengilde. Dit zijn allemaal voorbeelden van impact op korte termijn.

Minder meetbare effecten van de dag zijn bijvoorbeeld nieuwe ontmoetingen. Zowel bezoekers als deelnemers hebben nieuwe locaties in hun eigen dorpen leren kennen. Het voorbeeld van de dansgroepen die voor het eerst bij de windsurfvereniging kwamen is er hier een van. Ook bij locatie Atelier Chill gebeurde dit: “de mensen in onze straat weten nu wat er achter onze poort gebeurt en dat was erg leuk om te merken. Ook mijn trouwe klanten kwamen langs. De onbekenden die er waren reageerden erg enthousiast en leuk op het atelier.” Dit levert de eigenaresse niet per se direct nieuwe klanten op, maar het zorgt er wel voor dat meer mensen, onder andere bewoners uit haar eigen straat, de plek hebben leren kennen. Van de vorige editie van De Opening hebben we geleerd dat dit soort kennismakingen door het hele jaar nog effect opleveren. Een voorbeeld hiervan is dat een zanger die gezongen heeft in de prachtige Vonder Wondertuin tijdens de eerste editie door het nieuwe contact wat hij op die dag heeft gelegd gevraagd is om te helpen met het inspreken van educatiemateriaal voor de school. Een kunstenaar die zich presenteerde tijdens De Opening in 2024 heeft vervolgens geëxposeerd tijdens KUNSTSCENE in Jan van Besouw, doordat het contact er al lag. Ook zijn deelnemers van De Opening naar aanleiding van hun optredens gevraagd op andere evenementen op te treden. Zo levert De Opening duurzame verbindingen op tussen de bewoners van gemeente Goirle.

De vorm van het evenement biedt ook ruimte voor mensen om zich op een nieuwe manier te organiseren. Zo speelden er dit jaar weer twee leden van het Euregio jeugdorkest mee, als duo. Waar zij normaal onderdeel zijn van een grote groep, waarvoor veel door anderen voor hen geregeld wordt, moesten zij dit nu zelf doen. Dit levert hen nieuwe vaardigheden en competenties op. Het muzikale trio Bijzondere Chansons betreedt normaliter grotere podia en stonden nu in een geheel andere setting, namelijk in De Marmot. Zij waren zeer enthousiast: 'een betere promotie konden we eigenlijk niet hebben voor onze concerten met dit voorproefje zo dicht op de mensen in een bomvolle Marmot, een locatie waar we anders niet waren geweest.'

Schaakclub EGS deed voor het tweede jaar mee. Waar hun activiteiten gewoonlijk in een meer besloten en rustige omgeving plaatsvinden, omdat het spel concentratie vergt, stonden ze wederom letterlijk op de stoep van Jan van Besouw met het grote schaakbord en tafels waar je aan kon schuiven om 1 op 1 het spel te proberen. Ze werden omringd door bezoekers die langsliepen en nodigden mensen spontaan uit om een spel mee te spelen. Met succes, ze mochten rekenen op veel belangstelling, zeker ook van kinderen en jongeren.

Dimensie - belichamen

Wanneer verschillende groepen mensen elkaar ontmoeten kan men van elkaar en van elkaars opvattingen leren. In een steeds meer polariserende samenleving is het van groot belang om mensen met verschillende achtergronden met elkaar te laten mengen, zeker in dorpen, waar juist sociale cohesie essentieel is voor de leefbaarheid.

De Opening biedt mensen de ruimte om alleen of samen met mensen die zij belangrijk vinden te vertragen en betekenisvolle ervaringen op te doen. Omdat het een gehele middag is met verschillende activiteiten, kun je zoeken naar een activiteit die bij jou en/of je gezinsleden of vrienden past. Of je laat je juist verrassen en leert nieuwe activiteiten kennen en ontmoet nieuwe mensen. Tijdens De Opening zagen we dit meerdere keren gebeuren. Zo zagen we bijvoorbeeld een gezin dat bij Mainframe naar kinderactiviteiten aan het kijken was. Daarna zijn zij naar Jan van Besouw gegaan en hebben daar nog genoten van de laatste twee optredens. Zij hadden echt een dagje uit als gezin en stelden zich open om nieuwe dingen te ontdekken. Voor de locaties van De Opening betekent dit dat deze opzet ook nieuwe bezoekers oplevert.

De tijd nemen om een nieuwe ervaring op te doen en creatief of sportief bezig te zijn zorgt voor impactvolle herinneringen en voor verbinding. De initiatiefneemster en organisator van de activiteiten in de Vonder Wondertuin vertelde aan het einde van de dag: "Prachtig hoe kinderen en ouders heerlijk de tijd namen om te mozaïeken! Lekker in de buitenlucht. En muziek verbindt; ouders en kinderen waren samen aan het trommelen bij de percussieworkshop. Ook de burgemeester en zijn vrouw zijn van de fiets gestapt om samen in Riel muziek te maken op het kinderplein!"

Bij De Marmot, de locatie van Senioren Goirle, trad een muzikertrio op dat Bijzondere Chansons heet en prachtige liedjes speelde. Zoals eerder benoemd was het bomvol bij De Marmot. De muzikanten gaven aan dat ze zagen dat bezoekers emotioneel geraakt waren door de liedjes. De enorme opkomst zorgde voor een verbonden gevoel onder de mensen bij De Marmot. Weken na het evenement wordt er nog steeds gesproken over de opkomst en het mooie optreden. Door dit soort optredens die normaal gesproken geld kosten gratis aan te bieden kun je het toegankelijk maken voor alle inwoners van Goirle en Riel en voelt iedereen zich betrokken. Voor sommige bezoekers was het ook extra fijn dat dit optreden plaatsvond op de plek waar zij al gewend zijn te komen en waar zij zich welkom en comfortabel voelen.

Financiën

Een evenement als De Opening, met zoveel deelnemers verspreid over meerdere locaties heeft zoals eerder aangegeven altijd budget nodig om georganiseerd te kunnen worden, zeker als de te verwachten uren voor het organiseren dusdanig hoog zijn dat ze niet binnen de bestaande uren van medewerkers ingepland kunnen worden. Het is dan ook elk jaar een afweging of kosten en baten/resultaten in balans zijn. Dat beoordelen we niet alleen zelf, we vragen dat ook de deelnemers/locaties.

We hebben van 23 deelnemers/locaties een ingevuld evaluatieformulier ontvangen. Er wordt positief teruggekeken op de middag waarbij 11 keer werd aangegeven dat ze volgend jaar weer meedoen, 11 keer 'misschien' en 1 keer 'nee'. Naar aanleiding van input van hen en onze eigen ervaringen gaan we beslissen in welke vorm De Opening het beste kan plaatsvinden in 2026. Want dat we een 3^e editie willen organiseren, staat vast.

Financiële steun

Dit jaar hebben we vanuit zes verschillende fondsen steun ontvangen!

De Gemeente Goirle heeft via een sociale subsidie 7% bijgedragen aan het budget en heeft uren beschikbaar gesteld voor bureau Ignite Group, gespecialiseerd in begeleiden van aanvragen bij o.a. het landelijke VSB fonds en Het Cultuurfonds. Dat heeft geresulteerd in een toekenning van het VSB fonds ten hoogte van maar liefst 43% van de totale ontvangen steun. Ook Het Cultuurfonds van de Provincie Noord-Brabant heeft een bijdrage gedaan van 22% van de inkomsten. Stichting Annetje van Puijenbroek steunde De Opening voor het tweede jaar met een bedrag dat 17% van alle steun omvatte. Stichting Jacques de Leeuw en het Jopie Fonds steunden met bedragen ten hoogte van resp. 6% en 4% van de totale inkomsten. We voelen ons zeer vereerd met al die steun op lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk niveau! Jan van Besouw heeft als initiatiefnemer ook flink geïnvesteerd in het evenement, door o.a. inzet van uren van de Culturaanjager en diverse medewerkers is het een bijdrage geworden ten hoogte van 50% van de extern ontvangen steun.

Professionalisering

Door de ontvangen steun konden we een flinke stap maken in professionalisering, verduurzaming en herkenbaarheid van het evenement; van het ontwerpen van een logo en verschillende uitingen offline (bijvoorbeeld driehoeksborden en beachflags bij iedere locatie), en online (onder andere eigen social media kanalen), tot meer beeldmakers op de dag zelf. Daar hebben we dan ook veel complimenten over mogen ontvangen, de deelnemers/locaties waren zeer tevreden met de intensieve PR die is gedaan. Zowel voor het evenement als geheel als specifiek op de deelnemers en locaties gericht is er veel promotie geweest.

De meeste kosten zaten naast de PR vooral in de productiebegeleiding; communicatie/contacturen met deelnemers/locaties vergt veel tijd gedurende een langere periode. Uren van een overkoepelende evenementencoördinator plus de voorbereidende uren van de Culturaanrichter en de begeleidingsuren van initiatiefnemer Jan van Besouw maken dat daar een groot deel van de kosten zitten. Ook het aanvragen van fondsen en benaderen van potentiële deelnemers zijn waardevolle en kostbare uren die voor de baten uitgaan; voordat je kunt starten met organiseren zul je een basisbedrag toegekend moeten krijgen en weten dát er deelnemers zullen zijn.

Het organiseren van De Opening besloeg een periode van 10 maanden (de eerste besprekingen waren bijvoorbeeld al in november, om tijdig fondsen aan te kunnen vragen). Van het uiteindelijke budget is 64% aan PR besteed, 26% aan de coördinatie, en 11% aan overige evenementskosten. Dankzij lokale partijen die niet alleen via ons maar ook zelf diverse locaties/deelnemers sponsorden konden we de deelnemers o.a. van kleine en gezonde versnaperingen voorzien en hingen er bv. op strategische plekken in de gemeente bouwhekdoeken met de aankondiging van het evenement. Elke locatie en deelnemer heeft zelf ook bijgedragen in verschillende vormen om van de middag een succes te maken; van het besteden van uren aan voorbereiding en uitvoering tot het bieden van eten en drinken aan deelnemers en bezoekers, kosten om de locatie te openen en om er als deelnemer te zijn, er werd aan alle kanten een bijdrage gevraagd.

Wij bedanken graag nogmaals alle deelnemers, locaties, fondsen en sponsors voor hun bijdragen, zonder hen is dit evenement organiseren simpelweg niet mogelijk.

VSBFonds,
iedereen doet mee

het
cultuurfonds

ANNETTE VAN
PUIJENBROEK
STICHTING

Topiefonds

Stichting Jacques de Leeuw

Jan van BESOUW

jb reclame
oop voor detail

Conclusies en overwegingen

De positieve feedback van bezoekers, locaties en deelnemers maakt dat we de 2^e editie van De Opening geslaagd kunnen noemen. Er zijn dan ook plannen om het evenement volgend jaar weer te organiseren, inmiddels in het bekende ritme van het tweede weekend na de zomervakantie. Vanzelfsprekend nemen we feedback die we ontvangen weer mee voor een volgende editie. Zo zijn er de volgende overwegingen die naar aanleiding van reacties ter bespreking staan:

Is de unieke vorm die we voor ons zien van een evenement met verrassende combinaties verspreid over meerdere locaties ook de wens van de gemeenschap en de deelnemers?

Praktisch gezien is het door het grote aantal deelnemers simpelweg niet mogelijk om alles op één locatie te programmeren, daarnaast is juist de kracht van het evenement dat het op verschillende plekken plaatsvindt, en het vinden van de juiste balans daarin is voor een volgende editie dan ook een uitdaging. Niet in de laatste plaats omdat veel deelnemers aangaven alleen mee te willen doen als ze bij Jan van Besouw worden geplaatst. Dit is voor komend jaar dan ook een bespreekpunt; er zullen keuzes gemaakt moeten worden in het maximale aantal locaties en spreiding van het aantal deelnemers, zodat overal voldoende bezoekers komen. Daarbij speelt ook mee dat er te allen tijde een slecht weer scenario mogelijk zal moeten zijn, waardoor zorgvuldig programmeren een vereiste is en er flexibiliteit van deelnemers gevraagd zal blijven worden.

Ook voor deze tweede editie hebben we alle locaties die zich aanmeldten betrokken bij het evenement en daar waar mogelijk ook een activiteit geprogrammeerd. Dat leverde versnippering van het publiek op, waarbij we vaak teruggehoord hebben van met name deelnemers dat ze graag op een plek wilden staan die drukker bezocht zou worden, ofwel door de omvang of bekendheid van de plek ofwel door het overige programma dat er plaatsvond.

Om die feedback ter harte te nemen kunnen we eigenlijk niet anders dan het aantal locaties voor een volgende editie maximeren, zonder in te boeten op waar het evenement voor staat: ook op onverwachte plekken programma bieden, cross overs te maken en beide dorpskernen te betrekken. Er zal dan ook voor het eerst wellicht met locaties/deelnemers die zich opgeven gesproken gaan worden over het niet kunnen participeren op de eigen locatie maar de mogelijkheid bieden om zich op een andere plek te gaan presenteren. Dit houdt een risico in dat zij niet meer mee gaan doen.

PR en begeleiding van locaties om publiek te trekken en de rol van host op te pakken

Het tijdig kunnen promoten van het evenement is cruciaal. Alhoewel deadlines ruim vooraf bekend waren en de vraag om input duidelijk was, blijkt toch dat pas na de meivakantie deelnemers zich écht kunnen focussen op het evenement. Dat betekent dat we er rekening mee moeten houden dat ook voor komende editie vooral in mei en juni veel tijd zal zitten in het compleet krijgen van informatie om de promotie te kunnen vormgeven en uitzetten. Doordat er vermoedelijk minder locaties zullen zijn ontstaat dan wel de mogelijkheid om met elke locatie een focusgesprek te hebben over het actief vormgeven en promoten van het evenement, activeren van de eigen achterban en de rol aannemen van host op de dag zelf. Dit zou dan effect moeten sorteren in het aantal bezoekers op de dag zelf.

Duurzaamheid: minder afhankelijk van fondsen

Om een evenement als De Opening te kunnen organiseren zal altijd financiële steun nodig zijn; het is te groots om het binnen reguliere uren in te kunnen passen en er zal altijd een overall coördinatie moeten zijn. Het vergt tijd om de juiste fondsen te benaderen en de doorlooptijd voor een toezegging is meestal lang, zodat er parallel aan het wachten op duidelijkheid m.b.t. een minimumbedrag waar mee gewerkt kan worden, al wel gestart wordt met de organisatie, bijvoorbeeld met het benaderen van potentiële deelnemers. Bijkomend risico is dat fondsen vaak een evenement voor een paar keer steunen en we er niet zomaar van uit kunnen gaan dat zij jarenlang benaderbaar zijn.

Het is dan ook een grote wens om bedrijven in de gemeente te betrekken die graag maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar ook het benaderen van die potentiële sponsors kost tijd, waarbij de kosten dus voor de baten uitgaan. Jan van Besouw en de Culturaanjager trekken hierin samen op en investeren daar uren in. Elk jaar zal opnieuw geëvalueerd moeten worden of dit ook voor een volgende editie weer mogelijk is.

Nieuwe samenwerkingspartners

Voor de tweede editie waren nieuwe doelen opgesteld ten opzichte van de eerste editie. Zo wilden we meer jeugd betrekken. Dit is gelukt doordat de samenwerking met Mainframe intensiever is geworden gedurende het afgelopen jaar, waardoor hun aandeel tijdens de tweede editie van De Opening flink is gegroeid. Ook het inclusiever en toegankelijker maken van De Opening lukte door nieuwe partners in de vorm van zorggroepen. Zo willen we ieder jaar zoeken naar nieuwe samenwerkingspartners die ons helpen onze doelen te behalen, en sterker nog, waarmee we gezamenlijke doelen kunnen behalen.

Ireen Wüsttrofee en de Kunst- & Cultuurprijs

Tijdens de organisatie van de tweede editie van De Opening is al met de gemeente gesproken om deze twee prijzen, waar opnieuw leven in geblazen wordt door de gemeente, uit te gaan reiken tijdens De Opening. Juist omdat sport en cultuur hier samenkomen en de prijzen iemand belonen die de gehele gemeenschap maatschappelijk inspireert, passen deze prijzen en De Opening goed bij elkaar. Deze editie kwam iets te vroeg om de uitreiking van de Ireen Wüsttrofee van 2025 te kunnen realiseren, maar het doel om de Kunst- & Cultuurprijs van 2026 uit te reiken tijdens De Opening komend jaar is uitgesproken.

Bronnen

Center for Theory of Change. (z.d.). What is Theory of Change? Retrieved from <https://www.theoryofchange.org>

Impact Makers NL, in samenwerking met EU Horizon 2020 project CreaTures (Creative Practices for Transformational Futures) en Utrecht Universiteit, mede mogelijk gemaakt door VSBfondsen.

Taplin, D. H., & Clark, H. (2012). Theory of Change Basics: A Primer on Theory of Change. New York: ActKnowledge & The Aspen Institute.

Vogel, I. (2012). Review of the use of 'Theory of Change' in international development. London: DFID.

Jostijn Ligthoet Fotografie

Theory of Change - De Opening 2025

De Theory of Change model bestaat uit 5 lagen: input → activiteiten → output → outcomes → impact. Het proces begint met het doen van aannames over het te bereiken resultaat, gevolgd door de vijf fasen en gaat over in het zien van de daadwerkelijke impact op lange termijn en eindigt met het lerend perspectief, waarin lessen voor een volgende editie aan bod komen.

Aannames (waar de ToC op rust)

- Ontmoeting leidt tot betrokkenheid, participatie en gevoel van gemeenschap.
- Kunst, cultuur en sport zijn effectieve middelen om sociaal contact te bevorderen.
- Lokale samenwerking tussen organisaties versterkt duurzame sociale netwerken.
- Laagdrempeligheid en toegankelijkheid vergroten deelname van diverse doelgroepen.
- Herhaling en continuïteit (jaarlijks evenement) vergroten langetermijneffecten.

Input (middelen & voorwaarden)

- Financiële steun van zes fondsen + eigen inbreng door Jan van Besouw.
- Grote hoeveelheid ureninzet van Cultuuraanjager, evenementencoördinator en team Jan van Besouw.
- Inbreng van verenigingen, vrijwilligers en locaties.
- Cultureel centrum als organiserende en faciliterende kern.
- Maatschappelijke betrokkenheid van partijen binnen verschillende domeinen.

Activiteiten (wat is er gedaan?)

- Coördinatie en fondsenwerving door Jan van Besouw en Cultuuraanjager.
- Werven en begeleiden van deelnemende organisaties, clubs en initiatieven.
- Ontwikkelen van een meer inclusieve en toegankelijke editie (jeugdparticipatie, verschillende doelgroepen).
- Organiseren van een dag vol activiteiten die ontmoeting stimuleren via cultuur, sport en maatschappelijke thema's.
- Communicatiecampagne online/offline voor brede publieksbereik.
- Gebruik van CreaTures Framework en Theory of Change om impact te duiden.

Output (directe resultaten van de activiteiten)

Type	Resultaat
Deelnemers & bezoekers	± 400 actieve deelnemers (verenigingen, organisaties, kunstenaars, vrijwilligers); >1.000 bezoekers.
Programma	40 activiteiten verspreid over 14 locaties, met nadruk op ontmoetingen, cultuur, sport en maatschappelijke initiatieven.
Partners & fondsen	6 fondsen, lokale sponsors en samenwerkingspartners.
Publiciteit & professionalisering	Herkenbare visuele identiteit, sterke PR-campagne, groeiende betrokkenheid van media en inwoners.

Outcome (effecten op middellange termijn)

Domein	Verandering	Voorbeelden uit het verslag
Verbinding & ontmoeting	Inwoners ervaren meer verbondenheid en herkenning binnen hun gemeenschap. Nieuwe ontmoetingen leiden tot blijvende contacten en samenwerking.	Vrijwilligers die zich aanmelden bij zorgorganisaties; samenwerking tussen clubs en initiatieven; gezinnen die samen nieuwe plekken ontdekken.
Bekendheid & participatie	Meer mensen weten het lokale aanbod aan cultuur, sport en maatschappelijke activiteiten te vinden en nemen deel.	Nieuwe leden bij verenigingen; bezoekers die kennismaken met onbekendere locaties (zoals Atelier Chill).
Versterking van organisaties	Verenigingen, clubs en initiatieven vergroten hun zichtbaarheid en werven vrijwilligers of deelnemers.	Windsurfvereniging met nieuwe leden; dagbesteding en Reuzengilde met nieuwe vrijwilligers; kunstenaars met vervolgopdrachten.
Inclusie & welzijn	Mensen met verschillende achtergronden ontmoeten elkaar en voelen zich welkom en betrokken.	Voorbeelden bij De Marmot - Samen Sterk; anderstaligen mengen tijdens het evenement, op andere locaties ouderen en jongeren.
Lerend vermogen & organisatiekracht	Lokale organisaties ontwikkelen nieuwe vaardigheden in samenwerken, organiseren en publiekswerving.	Locaties die zelf rol van host op zich nemen; jongeren van het Euregio jeugdorkest die zelfstandig optreden organiseren.

Impact (lange termijn)

Een verbonden, inclusieve en veerkrachtige gemeenschap in Goirle en Riel, waarin inwoners elkaar kennen, ondersteunen en deelnemen aan cultuur, sport en maatschappelijke initiatieven. Kunst, cultuur en ontmoeting dragen structureel bij aan welzijn, participatie en sociale cohesie.

Lerend perspectief (volgende editie)

- Balans tussen aantal locaties en publieksverdeling verbeteren.
- Locaties coachen richting rol als host en publiekswerver.
- Structurele financiering en lokale sponsoring verder ontwikkelen.
- Verankeren van De Opening als jaarlijks dorpsbreed ritueel voor ontmoeting en verbinding.